



A' ROMAI TSASZAKI ES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult *BETS*BŐL Pénteken 9. Novemberben 1792.

B e t s.

A' Felséges Udvari, vagy az úgy nevezett *burg-*
beli házak közzül némelyek, igen pompáson
ésinosítatnak; és kézzittetnek; de nem tudatik, va-
lyon a' *Meguntziai* Választó Fejedelemi számára e',
vagy pedig a' *Pruszszus* Királyéra.

A' *Belgiumi* z elsőbb *Rendek* 15 Millio forintot.
kat igertének; a' mint haljuk; Felséges Uruknak;
a' *Frantziák* ellen való segítségül.

Az a' *Spéjyben* fogságta esett, de az után több
tiszt társaival együtt parolára a' *Frantziáktól* szaba-
don bocsátatott *Tsászári* Királyi Oberster *Dietrich*;
most itt vagyon *Betsben*.



Feldmarschal Gr. Laszi vért kezdett vala ezen napokban hánni, melly miatt igen terhesen vólt, de már, a' mint haljuk, jobban vagyon.

Fegyvertármester Gróf. *Harrach* meghólt életének 92 esztendejében, így szinten az *Esztegi* Komendáns Gen. Májor *Bisa* is.

Egy átaljában nem igaz, a' mi a' múlt *Kedden* költ *Hirmondónak* 682-dik oldalán olvastatik, hogy az *Erdélyi Cantzelláriához*, M. *Donáth* Ur helyébe, M. *Cronenthal* Ur neveztetett légyen Referendáriusnak. Annyi igaz a' dologból, hogy Felséges Urunknak tulajdon Kegyelmeiségéből származott, és egyenesen ezen Fels. Kantzelláriához küldeni méltoztatott parantsolatja által, Referendáriusági foglalatosság bizattatott M. *Cronenthal* Urra az *Erdélyi Fels. Kantzelláriánál*, de tsak mint egy *intermaliter* és addig, míg más üreiség adja elé magát; azért pedig, hogy M. *Cronenthal* Urnak ki-szabott fizetése úgy is meg lévén, tettett ő Felségének ezen *Consiliárius* Urat foglalatosságba helyheztetni. A' M. *Donáth* Ur helye pedig most is üress, és a' viszi helyette *intermaliter* a' Referendárius-got, a' ki eddig vitte. — Az e' féle Státust illető dolgokat, igen jó, ha úgy érti meg a' *Publicum*, a' mint tulajdon képpen magokban vagynak.

Hasonló hibás tudósítás tanáztatik a' 88-dik *Kurirnak* 1398-dik oldalán az *Erdélyi Nemes Szász Nemzetről*; mert a' *Bétsbe* már fel-érkezett közelebb el múlt *Erdély Ország* Gyűlésnek *Aktái*, mind a' 3 Nemes Nemzetnek petsétjeivel meg-erősítettte vagynak; és az egész dologból tsak ennyi igaz, hogy a' N. Szász Nemzet ugyan előbb ellenkezett ezen dologban a' más 2 N. Nemzetekkel; de végre még is által adta a' maga petséttyét; és az

Akták



Által mind a' három petsétkkel meg-erősítette vagynak.

Azok a' rébellis régi *Belgrádi* lakosok, a' kik a' mi nap *Belgrádnak* külső városait el-foglalták vala, a' múlt Okt. 24 dikén reggel ismét oszromlani kezdtek a' felső várat is, és azt, valami 30-at vagy 40 nt magok közzül el-vezítvén, bé-vették. A' várat őitalmazó Basát meg-hagyták a' maga méltóságában, a' mi *Semlini* Komendánsunknak pedig meg-izenték; hogy a' velünk való barátságot és költsönös kereskedést tellyességgel meg-rontani nem akarnák, hanem csak a' magok tulajdonával való békekeséges élethez akartanak hozzá jutni.

A' Fels. Auszriai Udvar következő Pátenst méltoztatott közelebből az *Emigráns* Frantziákra nézve Belgiumban közönségessé tétetni: — „1.) A' Frantzia Printzeknek táborához tartozó minden némi *Emigránsoknak* nem leszen szabad másutt mulatni, hanem csak a' nevezett tábornak fekvésük ki-rendeltetett helyeken. Mindenek, a' kik másutt tanáltatni fognak, árestaltatván, ezen táborhoz vízfizvitettsenek, és leg-kisebb ellent állásért, mint a' közönséges békekeségnek meg-háborító, meg-büntettsenek. — 2.) Minden más *Emigránsok*, legyenek azok akár világiak, akár pedig Papi rendből valók, a' kik a' táborhoz nem tartoznak, és a' kiknek bérben még szállások vagy házok nintsen, ezen parantsolatnak közönségessé való tétetésétől fogva 3 napok alatt az Országból ki-takarodjanak az alatt a' büntetés alatt, hogy különben úgy fognak velek bánni, mint semmi bizonyos Urhoz nem tartozó lézengőkkel. — 3.) Mind azok az *Emigránsok*, a' kik ezen parantsolat szerint az Országban meg-maradhatnak, tartoznak a' magok lak-helyeket, familiái és kereszt neveiket, így szintén az ő Frantzia Országban hátra maradtot familiájoknak és ahoz tartozó személieknek akkori lak-helyeket, midőn magok onnan el-jöttek, 's a' t.



8 napok alatt fel-adni. Azok, a' kik ezeket fel-adni el-múlatják, vagy pedig magoknak a' fejér Kokárdáknak és tollu bokkrétáknak viselésére engedelmet vesznek, a' felyebb említett büntetés alatt tartoznak, a' Belgiumi tartományokból el-távozni.

A' Német Országi tsatdó piatzokról.

Frankfurt városa, az innen 28. Okt. indult tudósítások szerint, még ekkor-is a' Frantziák kezében vaia. — Okt. 14 dikén Gen. *Custine* magá-is 4 ezered magával szállott-bé *Frankfurtba*, melly szerint a' Frantzia Sergeknek száma itt 7 ezer fejekre szaporodván, 4 ezeren még az nap *Fridbergen* kereltül *Hannau* felé vették útjokat.

Frankfurtban ki-adta *Custine* parantsolatban, hogy a' városra vettetett *Schatzot* tsak a' gazdagok tartozzanak meg-fizetni, és a' kik a' szegényebbek közzül ezen ő parantsolatjának közönségelsé tétettetésétől fogva már valamit fizettek, azt vissza kérni jussok lehessen. — *Custine* előbb a' Magisztrátusnak minden-féle utánna való járására-is tsak egy fél Millió forintoknak el-engedésére vette vala magát réa. — 25 dikben pedig azt terjesztette a' Magisztrátus el-éjébe, hogy ha a' város az ott lévő nehéz ágyukat és hadi készületeket a' Frantziáknak által engedné, ezért még egy fél Milliót el fogna engedni a' *Schatzból*, és így a' *Frankfurtiakra* vettetett *Schatz* már tsak 1 Millióra szállott.

Első lépése *Custinénak* *Frankfurtban* való érkezésekor leg-előbb is ez vaia, hogy 8 gazdag bankosokat magához hivatvatván, őket, a' mint mondják, az alatt a' fogás alatt, hogy hamiss Afzignátáknak készítése által a' Frantziákat meg-tsalták legyen, fogságra tétette. — Ugyan ennek alkalmatosságával hirdette ki *Custino* azt-is, a' mit közelebbről is említettünk, hogy a' kinek 30 ezer forint tehetsége nintsen, az a' *Schatzból* leg-kis-sabbet is meg ne fizessen.

Mind



Mind ezek között az erőszakoskodásai között Generál *Custine*nak, igen nevezetes az, hogy szüntelen adja-ki, sőt a' már hatalmában lévő *Frankfurti* 's más Német ujjságokban is minden módon erőszakkal is hirlelteti-ki azokat a' külömb külömb féle jelentéseket, mellyek által a' Frantzia *Constitutzió*nak fundamentomait magasztalhatja és terjesztheti.

A' más része a' Frantzia Sergeeknek *Moguntziából* *Simmern*ek vidékein keresztül, le a' *Rénus* mellett *Coblentz* felé vette útját. — A' nevezett *Simmern* városa, melly a' Palatinatusi Vál. Fejedelemnek tulajdona, így szintén *Newwied* is már előre még *Moguntziába* egy Deputációt küldött követségben Gen. *Custine* elejébe, melly is hogy nálla mi jóval járt légyen, ez után fogjuk meg tudni.

Mikor mind ezek így folynának, meg érkezett a' hir *Coblentzbe*, hogy az ő mentségekre, a' *Prusszus*, *Ausztriai*, és *Kassziai* Sergek sebess lépésekkel közeliténének, a' melly Sergeeknek egy része Okt. 26 dikára már meg is érkezett vala. — Minnekutánna ezen edgyesült Sergek érkezésének hire *Coblentzbe* meg érkezett volna, és a' midőn még a' Frantziáktól való meg látogatást ezen városiak reméllették, igen nagy vala a' szaladás minden-felé, a' *Gazdagok*, *Papok*, és *Klastromok*, sietséggel takarították a' magok vagyonyyaikat *Düsseldorf* felé.) Ezen város is a' Palatinatushoz tartozik) — Ide vitettetett *Bonn*ból is a' *Kassa* és az *Arkhivum* igen nagy sietséggel. — Ezek között a' félelmes ide 's tova való futkózások között érkeztenek *Coblentzbe* Okt. 24 dikén az *Emigránsok*nak futó seregei olyan nagy számmal, hogy nagy része ezeknek még csak fedél alá sem kaphatván, a' szabad ég alatt kéntelenítették hálni, a' melly tekintet által-izonyu félelem és rettenés borította vala el a' lakosokat, melly mind addig tartot, míg az edgyesült sergek közelittésének hire meg érkezett.



A' Frantziák és Genevaiak között helyre állott ismét az égyelség. Ehez képeest mind a' Frantziák mind pedig a' *Genevda* bé-izállott *Helvetus* seregek vizsgálja fogják magokat vonni. A' Frantziák arra ígérk magokat, hogy soha a' *Genevaiak* dolgaiba belé nem elegyednek, a' *Helvetusok* pedig és *Genevaiak*, Frantzia Országot Republikának ismerik lenni.

A' Spanyol Udvar ilyen jelentő levelet adott-bé közelebbrol a' Frantziák iránt a' *Bétsi* Udvarhoz. — „Azok az inditto okok, mellyek a' Spanyol Királyt a' Frantziák iránt való *Neutralismusra* veték vala, a' 10-dik Augustusi *Párisi* szomorú történetek által semmivé tétettetvén, és a' Frantziák zabolatlan maga viselete még máig is nem szülvén, ezekhez képeest a' Spanyol Király is magát kéntelennek lenni szemléli a' magában fel-tétegett *Neutralismusrol* le-mondani; a' mint hogy már égy 21 ezer fejekből álló Spanyol seregnek a' Frantzia szélek felé való indulásra, és égy 12 első nagyságu 's több aprobb hajkóbol álló hajós seregnek a' *Ferrol*i kikötő helyben való fel-készülésére, parantsolatot is adott.

Longuy várának, melyet az égyesült Seregk Frantzia Országba való bé-menetelekkor leg előbb foglaltanak vala el, a' Frantziáknak való vizsgálja adat-tatása, Okt. 22 dikére vala határozva. Gen. *Kalkreuth* között a' *Pruszszus* Király részéről, és Frantzia General *Valence* között Okt. 18 dikán erőlsittetett-még a' város által adásáról szolló a' *Capitulatio*, mellynek nevezetesebb punktuma a' vólt — „hogy ennek a' Frantziák petsétjével, mint a' *Frantzia Republica* petsétjével, és a' *Pruszszus* Királyéval is meg kellett petsételtetni.

A' Spanyol Udvar 6 Millió forintokat kér kötsön a' *Hollandusoktól*.

Párisba ismét uj *Marsiliai* Sergek érkeztek-meg.

A' *Hollandusok* mind azokat a' kemény paransolatokat meg ujjították a' mult Okt. 11-dikén a' nép között, mellyeket az utolsó Zenebonának alkalmatóságával a' békeféség meg-rontói, és a' már fenn álló Uralkodás formájának meg-változásán munkálódók ellen tétettnék vólt közönségsé.

A' Pruszszus Király Okt. 23-dikára váratott *Trierbe* a' Sz. *Maximini* Apáturságba. — *Trierben* 7 ezer Pruszszus katonák fognak telelni. Ide gyujtettnek sok Pruszszus betegek külömb-külobm féle Klastromokba. A' *Saarlóis* béli Frantziák még nem szüntennék meg *Triernek* széleit, nevezetesen a' *Wettachi* Apáturságot látogatni, és pusztítani. — Okt. 20-dikán már 3-dikszor jelentennék valameg itt hivatlanúi, de már ekkor egy Tsászfári vigyázó csoportól is beneventaltatván, tsatázásra került a' dolog, de hogy mellyik gyözött, azt nem irhatjuk meg bizonyoson.

Egy *Jones* nevü Anglus Kereskedő 10 ágyukkal, minden ehez tartozó kézfűletekkel, és 200 ágyu gölgobisokkal 's a' t. kedveskedett a' Nemz. *Conventnek*, mellyeket ez, a' *Pétion* ajánlására örömmel el is fogadott.

Azt haljuk, hogy a' *Sárdiniai* Király a' F. *Aurariai* Udvartól kívánván a' maga Sergeinek a' musziani terhes környül állások miatt egy fő Vezért, Gen. *Devins* rendeltetett ide, ki is a' Frantziák ellen a' *Sárdiniai* Király Sergeival edgyestülve tsaz



táznai fogó Auszriai Sergeknek is Fő Vezére fog lenni.

Hertzeg *Eszterházi*, a' *Svéviai* Kerületben *Brúsgauban* lévő Auszriai Sergeknek vezére, egészsége nek gyengülése miatt, ezen napokban váratik vissza *Bétsbo*, a' honnan csak a' *Tavaszon* fog ismét a' táborhoz vissza indulni; addig pedig Generál *Terci* rendeltetett a' *Brúsgauban* lévő Sergek mellé.

Annak meg-írásával, hogy Gróf *Balassa* Ur ő Excellentiája egy nem sokára *Bétsben* fel-állítandó Commissiónak rendeltetett Präsessevé, ugy szeretnők olvasóinknak szolgálni, ha azt-is megirhatnók, mi-némü foglalatosságai lejéndenek ezen Commissiónak.

A' *Nemzeti Conventhez* igen sok olyan irások és levelezések érkeztenek meg, mellyeket a' Frantzia Generálisok az *Emigránsoktól* az ő magok vissza vonásának alkalmatosságával vettenek-el. Ezen irások már most a' *Diplomatica Commissió* nak adattanak által a' meg-visitatás végett.

A' *Porta* arról tudósította a' *Nemz. Conventet*, hogy a' hozzá küldetett uj Frantzia Követet *Semomvillét* nem fogadja-bé magához, hanem csak a' régi-vel, *Choiseullel*, fogmaradni. Ezt pedig a' Frantziák telyességgel nem akarják, mivel azzal vádoltatik, hogy a' Frantzia *Emigráns* Printzekkel levelezett légyen.

Walentye szározon és vizen igen nagy hadi készületeket tétet.

Brúszfelből ezt írják Okt. 23-dikán, hogy a' *Dámurier* tzelja valósággal a' lévén, hogy *Belgiumot* egy 40 vagy 50 ezerből álló Frantzia sereggel elborítsa, ennek meg-akadályoztatására az *Albert* Her.



Hertzeg alatt lévő Auszriai Sereg olly moddal fog a' széleken táborozni, hogy mindenkor kész áll lehessen, és ha megkivántatik, hadi rendet formálhasson.

Az Anglus Parlamentomnak öfzve gyűlése megeshetik, hogy még könnyen el-fog a' jövő Januariusig halasztatni. A' két ellenkező fél, u. m. az Udvar' és az Oppositio pártja azonban, már előre készülnek égy más ellen a' viadalra. — Hogy az Udvar a' felső Házat erősithesse, azt mondják, hogy közelebbtől ismét fogna a' nemességnek száma szaporittatni, és azt jegyzik meg, hogy a' nemeknek száma III-dik Györgynek uralkodása alatt igen erősen nevedett. Az ő uralkodásának kezdetétől fogva 5 Hertzegek, 7 *Marquisok*, 23 Grófok, 7 V. Grófok, és 57 Bárók téttenek. — A' *Londoni* Tanács egy panaszló irást adott-bé a' Ministeriumnak, a' buzának az Országból való igen mértékletlen ki-hordása ellen.

Magyar Ország.

A' már tudva lévő 8 országos *Deputáció*nak tagjai *Pestén* öfzve gyülekezvén, Nov. 1. napján a' *Palatinus* ő H. gségénél az üléseknek fel-osztása 's több ide tartozandó és előre meghatározandó környül-állások és készületek selett tanátskozáának, és a' *Publico-Politicumokban* dolgozó *Deputáció*nak első ülése Nov. 5. dikéerc határoztaték.

Veszprém V. megyéből Lepsényi Helységről 24. Okt. — Azon külső és belső, méltó és le-irhatatlan örömmnek, mellyet éreztetett az Isteni végzetlen kegyelmesség véliünk az *Enyéngi* szomszéd Helységben, kivántam az Urat is, és minden Isten féltő Keresztényeket az Ur által részesévé tenni. Oktob. 14. dikén, az *Enyéngi* Helységben 3 esztendőktől fogva készült ditsőséges Templomok a' *Helvetica Confessión* lévőeknek fel-szenteltetett; a' hol a' felgyült



gyült fokaság több mint 20 helységekből (mellyek
 a Várn. egyékből számláltattak) álló volt, kik is
 az áhítatos Lelki Pásztorokkal, Uri Rendeikkel, és
 Köz. néppel olly nagy sereggel öszve gyűlve, egy
 nagy Bútsú formát ábrázoltanak. Vóltak neveze-
 tesen 23 Tiszt. Prédikátor Urak, 2 Léviták, és
 24 Oskola Mesterek, 22 érdemesebb Uri személ-
 jek, és több sok Nemesi Renden lévőek. Prédikál-
 lók vóltak négyen, kik közzül ketten benn prédi-
 kállottanak, ugy-mint T. *Dömsödi Dániel* Ur mint
 Helybéli, ditsőséges tanítást tett hozzá illő gyö-
 nyörüséges applicatióval *Solt. XXVII. 8.* A' má-
 sodik Actor vólt T. *Szabó Péter Csajági* Prédiká-
 tor Ur, a' ki hasonló képpen szépen ki-dolgozott
 Prédikátziót mondott *Esdrás VI. 15.* Ketten ismét
 kívül prédikállottanak a' sok nép kedvéért, mely-
 nek fele sem fért a' Templomban. Ugy-mint T.
Sebestyén János Fok-Szabadi Prédikátor Ur, prédi-
 kállott *1. Mos. XXVIII. 17.* Második Actor vólt
 T. *Turóczy István Marosi* Prédikátor Ur. Prédikál-
 lott *Solt. LXXXIV. 1. 2.* Az Oskola Mesterek T.
Szdfzi János Ősi Prédikátor Ur Directioja alatt,
 igen szép ahoz az alkalmatossághoz készítettett éne-
 keket gyönyörüséges Hármóniával énekléttenek az
 egész Isteni Tisztelet alatt belől a' Templomban.
 Kezdődött az egész Isteni Tisztelet 10 órakor dél
 előtt, és végeződött 3 órakor dél után. Ekkor igen
 gazdag és Uri ebédvel tractáltattanak, minden Tisz-
 teletes Uri, és Köz Renden lévő Vendégek, akár-
 mely Helységből valók. Az érdemesebbek egy tisz-
 tességesen el készítettett Pajtában száznál többen ebé-
 deltenek együtt, kik között a' Templomban is, az
 ebéden is jelen vóltanak, a' Méltóságos és Kegyel-
 mes Földes Uraságnak a' Eminentziájának, köze-
 lebb lakó, és minden Helybéli érdemes Tisztvei is.
 Nagy Véték vólna itt el halgatni ezen *Enyéngi* Hely-
 ség Kegyelmes földes Urának Gróff *Bottyáni* 16-
 ses a' Eminentziájának azt a' példa nélkül való Ke-
 gyelséget, a' ki mikor az a' Jobbágyi tsak nagyobb-
 batani

birani akarták volna Templomjokat, maga meg parantsolta, hogy Ujj Templomot bőltözatra és belső szép czirádákkal együtt, hasonló ókes Tórnyot, bádogos fedéllel építsenek, a' melly ezen módon el is készült. Igaz Papi Szent buzgóságl a' mellyért légyen továbbra is meg áldatott ez az Urnak fel szentelitetett fő Papja. A' módgya is ezen ditsőséges Templomnak igen bőlt, a' mely által építetett, t. i. hogy a' Méltóságos Uraságnak *Enyéngi* Oeconomiajából való eleségjét, már 5. ezteendőben aratták meg az *Enyéngi* Reformátusok, és a' mi abból rész jutott azt eladták, és annyira bőldogultak ezzel a' móddal, hogy sem nem kéregettek, sem egy mást nem terhelték pénz adással, sem költsön nem kértek, még is Isten jóvóltából kész olyan ditsőséges Templomjok, a' mellynek párja nintsen ezen a' mi tájékunkon. A' *Hidvégiek* is a' *Sió* vize mellett ezzel a' móddal építetnek ez előtt két ezteendővel tsak nem hasonló Templomot, ezen nagy kegyelmességü fő Pap Ur mint Földes Uraság Szárhyaival alatt. Ismét harmadik is munkában vagyon ő Eminentziájának *Nyék* nevezetü Hellységében, melly a' jövő ezteendőben el fog egészen készülni az *Enyéngi* Templom formájára, ugyan a' feljebb le irt móddal. Ezen bőlt és hasznos módnak találója, 's tanátszója, mind a' három nevezett Templomoknak építésében, és fő elköz volt *T. Padat Ormósi* István Consiliárius és Régens Ur, kit az Isten sokáig éltsen. Ezen áldott fő Tiszt Urat, mind buzgóságával, mind szorgalmatosságával a' lehetőségig secundálta ő Eminentziájának *Enyéngi* lakó érdemes és kegyes Tisztartója *Illés Mátyás* Ur, a' ki helyben lévén, minden-napi Kormányozó volt ezen szent munkában; valóságos *Illés* lelke, nem tsak *Illés* neve vagyon hát ennek a' drága Urnak, a' ki ennyire buzgólkodott az Ur Házának építése körül, mellyért végyen jutalmat az Istenről. Oh bőldog Hellységek! mellyeknek illy kegyes és kegyelmes nem Földes Urok, hanem Földi



Földi Attyok vagyon, a' ki az ő fő Papi Tisztit ilyen példa nélkül való Istenes buzgósággal ékösíti. Oh Szerentsés fő Mlgos Uraság! a' ki az ő Papi szent igyekezeteit elő mozdító, magához hasonló buzgóságú főbb Tisztekre talált. Oh leg szerentsé- sebb Tisztviselők! a' kik ilyen Istentől tanítottok, és az ő szent lelke által vezéreltetett nem Urat an- nyira, mint inkább Lelkeknek hűséges Attyát szol- gálhatnak, 's halgathatnak. Az Ur Isten adjon sok ilyen személy választás, és Vallásra való tekintet nélkül, minden Isten Házaihoz példás buzgósággal viseltető Urnak Papjait, Földes Uraságokat, és Tisztviselőket, ő Eminenziaját pedig ki-nevezett két főbb Tisztjeivel kiváltképpen, együtt éltesse, szerentséltesse, hőldogittsa, és áldja-meg továbbra- is, és végre az Isten Házainak építtelesében való buzgóságokért, készítsen és adjon nékiek örökös Házat a' maga Szent Országában. Kár volna el- halgatni a' fellyebb nevezetes *Enyéngi* Tisztartó Urnak, a' külső dolgokban is bölts és hasznos szor- galmatosságát, a' mellyet a' többek között meg-bi- zonyított azzal: hogy ez előtt mint-egy három ez- tendővel, *Mező-Komárom* és *Hidvég* között folyó *Sió* vizén, 252 ölnyi hosszúságú töltést készítettett, mellynek jó és alkalmas mivóltát ezzel is nevej- te, hogy Fűzfákkal két felől sűrűen végig meg- rakatta, mellyek már szépen nem tsak meg-ered- tek, hanem többnyire meg-is nevedektek. Eleinte hogy ez a' töltés készült, felette nagyon zúgolód- tak, sőt ellent-is mondtok a' lakosok, most pe- dig minekutánna el-készült ezer áldásokat monda- nak érte. De nem-is lehet ennek a' töltésnek jó és hasznos vóltát eléggé le-irni, kivált a' szegény emberekre nézve, kik sok V.megyéből mint nagy Ország után erre fel 's alá járkálván, ez előtt há- tra maradást, sőt kárt-is vallottanak, barmaikban, kotsijaikban, szekereikben, és arra rakott jószágai- ban a' rosz töltés miatt, a' melly rothadt szalmá- val, erdőt rontó Roséval rakatott szüntelen, most pedig

pedig murvás vagy követsos homokkal bővön lévén meg töltve és el-készítve, a' leg elsőbb időben-is könnyen és örömmel járnak rajta az útasok, áldván a' ki készítette. Alája-is meg az Isten lok érdemeiért én is kívánom! — Sz. N. S. mk.

Magyar Országrol Szalá Vármegyéből arról tudósítatunk, hogy a' múlt Aug. vége felé egy *Tsehi* pusztában lakó erdő kerülőnek feleségét egy veszett farkas meg-marván; ináen *Nagy-Kanisa* szomszédságaira, nevezetesen *Nagy-Rétsérsé* mevéen által, keréngései közken igen sok kárt tett ugyan a' markákban is; mellyek dühödten veszték el; de nagy kárt tett nevezetesen, a' mint tudunkra esett, 3 emberekben, u. m. kik közzül az itt *Nagy Rétséri* lakó *Faddi* Ispálynak bal kezét marta meg, es egy szegény embernek 2 fogait harapta ki, a' 3-diknak pedig homlokát vérezte meg, míg végre a' falu közepén szereztesen agyon lövettetett; és el-ásatott. Némelly varazslást meg szokott falusiak magokhoz haza vitték volt fejét és lábait, 's mint a' Patkányok ellen való jó *praeservatívát* meg akarták tartani: de egy bölts rendelés által ezeket is csak hamar kéntelenítették el-ásni. Szomorú történet! — A' *Tsehi* Afiszony szörnyű kínok között megholt; annakutánna azt a' *Nagy-Rétséri* Embert érte-utól a' veszettség; kinek a' homloka; és nyaka volt meg-marva. Ez, réttentő kínlódásai közben; egy ollóhoz férkezett, 's azzal meg ölte magát. — A' közelébb múlt hónap elein; meg-vesztett a' másik *Nagy-Rétséri* adó-sizető ember-is; a' kinek t. i. két fogát harapta volt ki a' dühödt farkas. A' *Kanisai* Sintér ki-mént ehez; és erővel bé-adott néki valamit; ő tudja; mit; de ebből kevés idő múlva ki-szaladván a' léiek; mind ezen szomorú történetek eleven bizonyosságai annak; mely jó volna; ha az orvaslást értő emberek; mindenkor tanáltathatók volnának.



Erdélyből.

Kolozsvár 28. dik Oktober. — *Kedves Külsőriem!* — „Tizenhá hónapja, hogy Levelidet egy igen szomorú híjsággal terhelém: Most viszont annak tulajdon páriját veszed töllem. Akkor ama nagy érdemü N. M. Gr. B. *Bethlen Gergely* Urat íratám, most annak el-felejtethetlen volt kedves élete páriját N. M. L. B. *Nalázi Borbara* Afiszony ö N.gát ke ergem. Ki-ragadtaték ezen ritka példájú nagy Anya, és Ország szerte íratandó kegyes Afiszonyság az ő igen nagy számu kedves magzatnak körüllötte törekedő sergéből a' leg szivre hatóbb keserüségünk között, de azomba egy valóságos tsendes Keresztényi halál által; Oktobernek 14 dikén, életének 67 dik esztendejében. Íratja ezt fok Uri, 's Nemes vér, rokon, atyafi; de bezzeg ugyan íratja a' gyámoltalan szegényeknek nagy szerege. Ritka remek példája vala ezen Afiszonyságban, az Afiszonyi kellemetelségnek mindeneket el-kötelező nagy tökéletelisége. Erről így itél az egész Haza; 's még magok az irigyek is. „

Meg-érkezvén kezünkhöz *Kolozsvárról*, az a' valóságos szíves indulatból származott, és ritka ki-fejezésekkel írott jelentő Levele az Erdély Orzági Nemes Statusoknak; mely által Fő Cancellárius R. Sz. B. Gróf *Teleki Sámuel* Ur ö Exjához való há-ládatótságokat buzgoan meg-bizonyították; ennek közlésével akartunk mi-is Erd. Olvasóinknak szol-gálni: — „

„*Excellentissime Domine S. R. I. Comes; — Cancellarie Aulice!*

Benignissimum Sacratissimæ Suxæ Majestatis de-
tæa Maji a. c. emanatum, Nobisque statim in prin-
cipio horum Comitiorum redditum Rescriptum Re-
gium, virtute cujus ad Articulos e superioris anni
1791. Comitii per nos Augustio Throno subfratos
Benignam Confirmationem Regiam impertiri digna-
ta est.



ta est, animos nostros Felicitatis diu exoptatae studio, et expectatione suspensos, mirum quantum recreavit, Ut ut enim Eidem altifatae Majestati visum fuerit relate ad nonnulla momenta desiderii nostris haud deferre, luculenta tamen in Articulis Benigne confirmatis Regiae in provehendam felicitatem nostram Propensionis specimina relucet, dum per Sacri Diplomatis Leopoldini, ad quod tamquam ad sacram anchoram Transilvania semper confugit, Juriumque ac Legum nostrarum Fundamentalium, qua restorationem, nova Constitutioni nostrae securitatis, splendorisque Incrementa accessisse, laeti gratique intuemur.

Quemadmodum autem haec Regiae Benignitatis Monumenta animis nostris alte insculpta, homagiali gratitudine ad omnem Posteritatem transmittenda recolimus, ita ad persolvendas Excellentiae quoque Vestrae, quam Augustissimus Princeps, in curarum Consiliorumque partem vocavit, gratias, plurimum devinctos nos esse profitemur; persuasum siquidem habemus ea, quae in publicam hujus Patriae Felicitatem et Emolumenta, per Augustissimum Principem indulta, statutaque sunt, indefesso Excellentiae Vestrae Zelo, Consiliis, et efficaci Intermediationi tribuenda esse. Pro quo perennem Excellentiae Vestrae, illustrissimaeque Domui Suae prosperitatem sinceris animis precati, Eandem majorem in modum requirimus, ut ea, quae ad perficienda, optatoque fine terminanda Publica hujus Principatus negotia restant, pro contestata singulari in communem Patriam charitate, potenti ope, Consiliisque suis apud Augustam Aulam promoveri, desideriaque et conatus nostros, summi Principis, Patriaeque Bono unice sacros, felicissimo hoc tempore, quo sub optimo Principe omne id, quod ex aevitae Constitutionis indole, Legumque praescripto petitur, consequi licet, secundare velit, ut Votorum nostrorum compotes redditi, prosperi rerum nostrarum eventus gloriam Excellentiae Vestrae Nominis



omnis una nobiscum Posteritas adscribere valeat; qui peculiari cultu perennamus. — *Excellentiæ Venerabilissimæ — Fratres et amici devotissimi — Status et Ordines Trium Nationum; M. Principatus Transilvaniæ Universi. — Wolfgangus C. Kemény. m. pr.; Statuum Praesidens — Joannes Cserei m. p. Mgr. Protonotarius. — Claudiopolii 13a Octobr. 1792.*

Utolsó jegyzések. — Az el-bomlott Illiriai Cancellariának több tagjai ilyen formálog rendeltetnek el a' külömb külömb féle Dikasteriumokhoz: — „A' Magyar Országí F. Cancelláriához mentek: Temesvári Püspök *Petrovits* ö Nsága, Referendariusnak; *T. Orbán* Ur; Titoknoknak; *Nefztovits*; és *John* Urak; Kantzellistáknak; *Jósvitz* Ur; Acceszisztának. — A' Magyar Országban lévő Kir. Helytartó Tanátshoz: *Ovbán Mihály* Ur (ki az Ulyr. Kantzelláriánál Protocollí Adjunctus volt) Kontzipistának; valamint *Petrovits* Ur-is, a' ki eönekelötte Aktáriusságot viselt vala azon Komíszistáknak egyike mellett; mellyek mintegy Filiái voltak az Illiriai Kantzelláriának; Magyar Országban. — Kontzipista *Izdenzi* Ur, az Eperjesi Distriktsális Tábla mellett leszsz addig Alieffor előbeni üzetésével, míg a' *Diógyöri* Préfektussághoz (melly eránt már Királyi biztattatása vagyon) bénem léphet. — Kontzipista *Tolnai* Ur, a' Temesvári Kamerális Administrátzióhoz ment Rationum Officiálisnak. — *Baldótsi*, és *Melnitzki* Titoknok Urak, ugyan tsak Titoknokoknak mentek által a' *Bétsben* lévő Udvar Kamarához:

A' több tagok a' Hadi 's Tseh Országí Cancellariához; az Alsó Ausztr. Kormány Székhez; a' Kamarához; a' Bányákra 's pénz verő házokra ügyelő Hivatalokhoz 's. a' t. osztattak el:

NB. (A' 88-dik Kurircak 1376-dik oldalán a *Tudor* helyett *Csedot* kell olvasni.